การพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

The Development of an Evaluation Model for Educational Management for Teachers in Small Size Schools

วชิระ ชาวเหนือ[1*], ปวีณา ขันธ์ศิลา[2] และอัญญูปารย์ ศิลปนิลมาลย์[3]

Wachira Chaonuea[1*], Paweena Khansila[2] and Unyaparn Sinlapaninman[3]

[1*]นักศึกษาปริญญาเอก สาขานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

[2,3]อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

[1*]Doctoral Student in Learning Management Innovation Kalasin University

[2,3]Lecturer from the Education and Educational Innovation Kalasin University

*Corresponding Author Email: chownuaja@gmail.com

Received: 20 December 2025 Revised: 7 January 2026 Accepted: 12 January 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 600 คน ได้มาจากด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม จำนวน 24 คน ได้มาจากด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือการวิจัยมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม AMOS ผลการวิจัยพบว่า จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนมี 6 ตัวบ่งชี้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.81-0.86 ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ตัวบ่งชี้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.82-0.85 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี 4 ตัวบ่งชี้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.82-0.87 ซึ่งเป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่มีค่ามากกว่า .30 ทุกตัว จึงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2= 10.47, *df* = 29, *P-Value* = 1.00, *GFI* = 1.00, *CFI* = 1.00, *TLI* = 1.42, *RMR* = 0.00, *RMSEA* = 0.00) โดยค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กสูงสุด

คำสำคัญ: โมเดลการประเมิน, การจัดการศึกษา, การพัฒนาโมเดลการประเมิน

Abstract

This research consists purposes were to analyze the visualization of stakeholders regarding the design and development of an evaluation model for educational management for teachers in small size schools. This study employed a mixed-methods research design, integrating quantitative and qualitative approaches. The research instruments consisted of focus group discussion protocols and questionnaires. The quantitative sample comprised 600 participants, including school administrators, teachers, and educational supervisors, selected through cluster random sampling. In addition, 24 key informants for the focus group discussions were selected using purposive sampling. Data collected from the research instruments were analyzed using descriptive statistics, including mean scores, standard deviations, and the modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). Qualitative data were analyzed through content analysis. Furthermore, exploratory factor analysis (EFA), confirmatory factor analysis (CFA), and structural equation modeling (SEM) were conducted using the AMOS software. The result indicated that the stakeholders' visualization for regarding the design and development of an evaluation model for educational management for teachers in small size schools comprises three main components 1) Teachers' learning management 2) School administrator's learning management and 3) Stakeholder participation. The teaching management aspect comprised 6 indicators with factor loading between 0.81-0.86, the school administrator's learning management aspect comprised 5 indicators with factor loading between 0.82-0.85 and the stakeholder participation aspect comprised 4 indicators with factor loading between 0.82-0.87. All indicators had component weights greater than .30. The evaluation model for educational management for teachers in small schools was consistent with empirical data (χ^2= 10.47, *df* = 29, *P-Value* = 1.00, *GFI* = 1.00, *CFI* = 1.00, *TLI* = 1.42, *RMR* = 0.00, *RMSEA* = 0.00), and the index of priority needs for educational management for teachers in small schools shows that the aspect of stakeholder participation has the highest necessary demand index.

Keywords: Evaluation Models, Educational Management, Development of an Evaluation Model

บทนำ

Digital Disruption เป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อหลายด้านในประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยที่ต้องปรับตัวในเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการศึกษา ซึ่งความเปลี่ยนแปลงนี้มักเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและแทนที่สิ่งเดิมด้วยสิ่งใหม่อย่างฉับพลัน แตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ระบบการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพ

และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งนี้ Digital Disruption มีลักษณะสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การหลากหลายของกลุ่มวัยและยุคสมัย เทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาชีพ และรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนและปรับเปลี่ยนแนวคิดอย่างรวดเร็วเพื่อให้ประเทศสามารถพัฒนาและรับมือกับความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Digital Disruption) หน่วยงานภาครัฐด้านการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ภายใต้แนวคิด “พลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยเน้นการวางแผนกลยุทธ์เป็นรายหมุดหมาย ซึ่งหมุดหมายที่ 12 เน้นการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูงและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับอนาคต โดยมีเป้าหมายหลักคือ การพัฒนาคนในยุคใหม่และสร้างสังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างโอกาสให้ทุกคนเท่าเทียมกัน โดยกลยุทธ์สำคัญประกอบด้วย การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย การเสริมศักยภาพกำลังคนสมรรถนะสูง และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เทคโนโลยี และสภาวะแวดล้อมภายนอก รวมถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเน้นพัฒนาการศึกษาคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มประสิทธิภาพด้วย Big Data และสร้างอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นั้น นโยบายประกอบด้วย 7 ด้านสำคัญ ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย การยกระดับคุณภาพ การสร้างโอกาสและความเสมอภาค การพัฒนาทักษะอาชีพ การสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากร การพัฒนาระบบราชการและบริการภาครัฐในยุคดิจิทัล และการขับเคลื่อนกฎหมายและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อก้าวต่อไปของการศึกษาไทยอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คนเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งในปี 2567 มีจำนวนถึง 15,327 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.58 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด สถานศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา สาเหตุหลักมาจากอัตราการเกิดที่ลดลง ความนิยมของผู้ปกครองให้บุตรหลานเข้าเรียนในเมือง และการย้ายถิ่นฐานตามอาชีพ ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กประสบปัญหาในด้านหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และความพร้อมด้านบุคลากร ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในเขตประถมศึกษาทั่วประเทศที่มีคุณภาพต่ำและต้องการเร่งพัฒนา ปัญหาสำคัญคือความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสและความเสมอภาคของผู้เรียน เนื่องจากจำนวนผู้เรียนที่น้อยเกินไปทำให้ทรัพยากรจำกัด ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งมีอันดับคุณภาพต่ำที่สุด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2563; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จากรายงานการศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ ปี 2564-2566 คะแนนเฉลี่ยของวิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีแนวโน้มลดลง และไม่ถึงร้อยละ 50 มีเพียงวิชาภาษาไทยเท่านั้นที่ในช่วงปี 2564-2566 ที่ถึงร้อยละ 50 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2567) ซึ่งจากข้อมูลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าวเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครบถ้วนตามความต้องการของหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดและเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยสถานศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ดำเนินการตามปรัชญา พันธกิจ และวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้และตาม

เป้าหมายการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีตัวบ่งชี้ที่นิยมนำมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ถึงผลผลิตซึ่งเป็นพัฒนาการทางความรู้ที่เกิดจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรีย นจึงเปรียบเสมือนเครื่องชี้วัดคุณภาพของการปฏิบัติตามภาระรับผิดชอบสำคัญของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาจึงนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. มาใช้ในการตัดสินคุณภาพสถานศึกษา แต่ยังคงพบปัญหาในการประเมินการจัดการศึกษา คือ ยังไม่สามารถบอกคุณภาพและผลลัพธ์ของกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ทั้งหมด เป็นเพียงการตรวจสอบคุณภาพในส่วนของผู้เรียนเท่านั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องเริ่มจากการประเมินสถานภาพปัญหาที่แท้จริงและเข้าใจบริบทเฉพาะของสถานศึกษา จึงจะสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพได้ (Fullan, M., and Quinn, J, 2016) ฉะนั้นการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้ประเมินคุณภาพผู้เรียนเพียงอย่างเดียวจึงยังไม่เพียงพอที่จะสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ครบถ้วน ดังนั้นในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดกาฬสินธุ์ควรประเมินด้านการบริหารจัดการศึกษาหรือการดำเนินการของสถานศึกษาด้วย โดยสาเหตุสำคัญของปัญหาการนำเครื่องมือที่นำมาประเมินการจัดการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา คือ การขาดความเฉพาะเจาะจงกับบริบทของแต่ละประเภท ขนาด และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้การประเมินไม่สะท้อนปัญหาที่แท้จริงและไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมได้ ดังนั้นการประเมินการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสิ่งที่ต้องการประเมิน โดยเฉพาะในจังหวัดกาฬสินธุ์ การประเมินที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของพื้นที่จะช่วยให้การวางแผนและดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาโปรแกรมการเรียน การฝึกอบรมครู และการใช้เทคโนโลยี มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้นและสามารถดำเนินการต่อเนื่องในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน โดยอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นพื้นฐานเพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก (Stufflebeam, D. L, 2003; Hallinger, P., and amp; Heck, R. H, 2010; UNESCO, 2018; นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2564) โมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดกาฬสินธุ์จึงเป็นสิ่งสำคัญของครูผู้สอน ผู้บริหาร และสถานศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการวินิจฉัยปัญหา วางแผนพัฒนา และติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับคุณภาพการการจัดศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงจะทำการสังเคราะห์องค์องค์ประกอบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อนำองค์ประกอบเหล่านี้มาออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่หลากหลาย และครูผู้สอนสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และบริบทของพื้นที่ อันเป็นผลมาการใช้ข้อมูลการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล และเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สามารถดำเนินใช้ชีวิตสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

การบททวนวรรณกรรม

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรู้พื้นฐานด้านวิชาการและทักษะชีวิตอย่างครบถ้วน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานด้านวิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม รวมทั้งพัฒนาทักษะด้านสังคมและความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการเรียนการสอนที่เน้นความสนุกสนานและการมีส่วนร่วมของนักเรียน พร้อมทั้งมีการสนับสนุนและดูแลอย่างใกล้ชิดจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาระดับประถมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้อง มีการจัดการ ไม่ใช่เรื่องที่จะให้ผู้ใดรับไปทำโดยไม่มีเป้าหมาย ไม่มีมาตรฐาน ไม่ได้คุณภาพ เพราะย่อมทำให้การศึกษาไม่มีทิศทาง ไม่เป็นระบบ ไม่คุ้มค่า และหากจัดการศึกษาผิดพลาดก็ยากที่จะแก้ไข เพราะกระบวนการศึกษา เช่น ค่านิยมต่าง ๆ ได้ซึมซับเข้าไปในใจของผู้เรียนเรียบร้อยแล้ว โดยการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้เพราะการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมท้าทายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมากโดยให้รับรู้มากขึ้นและมีเส้นขีดคั่นด้านระยะทางน้อยลงกว่าเดิมมาก การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี) สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง ในแง่นี้การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2568)

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมหลายมิติและมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และค่านิยม รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับให้ความสำคัญกับการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดต่อผู้เรียนและสังคมในภาพรวม

องค์ประกอบการจัดการศึกษา ประกอบด้วยผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องทำงานร่วมกันอย่างสมดุลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยเน้นความสมดุลและความร่วมมือระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ด้านการศึกษาที่ดีที่สุด โดยคำนึงถึงความต้องการและความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ นักวิชาการและนักการศึกษามีความคิดเห็นและมุมมองต่อหลักการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และแนวคิดของแต่ละบุคคล เช่น Abdelsalam, M. (2023), Chakma, D. (2024) García, M., et al. (2025)

ปรัชญา เวสารัชช์ (2568) และปุญณิศา ไทยช่วย (2568) เป็นต้น โดยในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปองค์ประกอบการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน (Teachers' Learning Management) หมายถึง ความรู้และทักษะของครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประกอบด้วย การนำหลักสูตรไปใช้, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้, การวัดและประเมินผลการเรียนรู้, การใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี, การใช้จิตวิทยา/การแก้ปัญหา และคุณลักษณะของความเป็นครู 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร หมายถึง ความรู้และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ, การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้, ภาวะผู้นำ และคุณธรรมและจริยธรรม และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง ความเข้มแข็งและความร่วมมือของภาคีเครือข่ายสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประกอบด้วย การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม และหรือกลุ่ม, การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง, การระดมทรัพยากร และการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย

ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในช่วงอายุประมาณ 6-12 ปี โดยเน้นการสร้างพื้นฐานด้านวิชาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคม จริยธรรม และสุขภาพกายใจ ผ่านการเรียนรู้ที่บูรณาการและเน้นประสบการณ์ตรง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาคุณสมบัติด้านเจตคติ ทัศนคติที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งสามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่อย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 381 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,222 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คนลงมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 127 โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2 และ 3 จำนวน 33 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,587 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2 และ 3 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Hair, Black, Babin, and Anderson, 2014) การวิจัยนี้จึงเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และใช้วิธีการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้สังกัดที่ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันเป็นเกณฑ์

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 8 คน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มี จำนวน 8 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 8 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2 และ 3 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (Saunders, Lewis and Thornhill, 2019)

2. เครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามประกอบด้วย

2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.2 แบบสอบถามเรื่ององค์ประกอบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยแบ่งแบบออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (IOC) พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง .60–1.00 แล้วจึงนำไปเครื่องมือไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง .33 – .92 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1990) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น .96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) การสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน โดยการบันทึกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและผลการพิจารณาความเหมาะสม เพื่อให้ได้ชุดของขององค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และ 2) การใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 600 ฉบับ โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถาม และส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย ภายใน 7-15 วัน โดยดำเนินการติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) โดยใช้โปรแกรม AMOS

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับผู้วางนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ และผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด และข้อคิดเห็นเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยมีผลการสังเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ประเด็นการสังเคราะห์ข้อมูล		
	ปัญหาการจัดการศึกษา	บริบทการจัดการศึกษา	ความต้องการในการจัดการศึกษา
1) ผู้บริหารสถานศึกษา	- ระบบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในปัจจุบัน มีความซับซ้อนเกินไปและขาดความยืดหยุ่นตามบริบทของสถานศึกษา	- การมีทรัพยากรจำกัด ส่งผลต่อการจัดกิจกรรม เป็น ลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาขนาดเล็กส่งผลต่อการประเมินการจัดการศึกษา	- การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและการใช้เทคโนโลยีในการสอนเป็นความสามารถในการจัดการศึกษาของครู
	- งบประมาณไม่เพียงพอ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของครู	- การมีงบประมาณไม่เพียงพอ เป็นข้อจำกัดด้านทรัพยากรของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ส่งผลต่อการประเมินครู	- เทคนิคการสอน และการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นความสามารถในการประเมินการจัดการศึกษาของครู
	- ควรมีเครื่องมือการประเมินที่เฉพาะสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก	- การเดินทางที่ไม่สะดวกส่งผลต่อการนิเทศ เป็นบริบทเฉพาะของจังหวัดกาฬสินธุ์ส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการประเมินครู	- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อและเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครู
	- การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาครู ยังขาดแผนการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ไม่มีงบประมาณ	- ความหลากหลายของบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษาขนาด	

	สำหรับการพัฒนา และขาดระบบติดตามและประเมินผล	เล็กส่งผลต่อการประเมินการจัดการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพการสอน	
2) ครูผู้สอน	- ระบบการประเมินการจัดการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน มีกระบวนการประเมินซับซ้อน	- ต้องสอนหลายวิชา ทำให้ไม่ลึกซึ้ง เป็นลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาขนาดเล็กส่งผลต่อการจัดการศึกษา	- การใช้เทคโนโลยีในการสอนเป็นความต้องการในการพัฒนาในการจัดการศึกษา
	- การขาดเวลาในการเตรียมการสอนและต้องสอนหลายวิชาที่ไม่ใช่ความเชี่ยวชาญ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา	- ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย เป็นข้อจำกัดด้านทรัพยากรในสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการประเมิน	- การจัดการเรียนรู้ เป็นความต้องการในการประเมินการจัดการศึกษาครอบคลุม
	- เครื่องมือการประเมินปัจจุบันสะท้อนความสามารถในการจัดการศึกษาได้ดี	- การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสอน นักเรียนมีโอกาสทางการศึกษาจำกัด ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อย และขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นบริบทเฉพาะของจังหวัดกาฬสินธุ์ส่งผลต่อการจัดการศึกษา	- การประเมินตนเอง เป็นองค์ประกอบของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครู
	- การประเมินที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้ดีมากในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- ความหลากหลายของบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการประเมิน ส่งผลให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอนอย่างเต็มที่ เกิดความเครียดจากภาระงานมาก แต่ก็ได้เรียนรู้ทักษะที่หลากหลาย	
3) ศึกษานิเทศก์	- ระบบการประเมินการจัดการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน ขาดเครื่องมือที่เฉพาะเจาะจง และเหมาะสมในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างแม่นยำและเป็นรูปธรรม	- ครูมีบทบาทหลากหลาย ทำให้ประเมินมีความซับซ้อน เป็นลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาขนาดเล็กส่งผลต่อการประเมินการจัดการศึกษา	- การประเมินผลแบบหลากหลายเป็นความสามารถในการจัดการศึกษาของครู

	- การประเมินไม่นำไปสู่การพัฒนาที่ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพและความสามารถของครูได้อย่างแท้จริง เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาของครู	- ไม่มีงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลังการประเมิน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างมาก เป็นข้อจำกัดด้านทรัพยากรของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ส่งผลต่อการประเมินครู	- ความสามารถในการประเมินการจัดการศึกษาของครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เป็นความสามารถในการประเมินการจัดการศึกษาของครู
	- เครื่องมือการประเมินที่ใช้ในปัจจุบัน ไม่ครอบคลุมความหลากหลายของบทบาท และควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบท	- เศรษฐกิจของชุมชนส่งผลต่อการศึกษา เป็นบริบทเฉพาะของจังหวัดกาฬสินธุ์ส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการประเมินครู	- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครูสามารถนำเทคนิคและแนวทางการสอนที่หลากหลายมาใช้เพื่อรองรับความแตกต่างของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบของโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครู
	- การขาดงบประมาณในการพัฒนา เป็นปัญหาการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาครู	- ต้องประเมินทักษะที่หลากหลายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ศึกษานิเทศก์ได้เน้นย้ำว่าบทบาทหน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงแค่การสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดูแลและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษา การบริหารจัดการกิจกรรม และการประเมินผลอย่างหลากหลาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการประเมินการจัดการศึกษา	

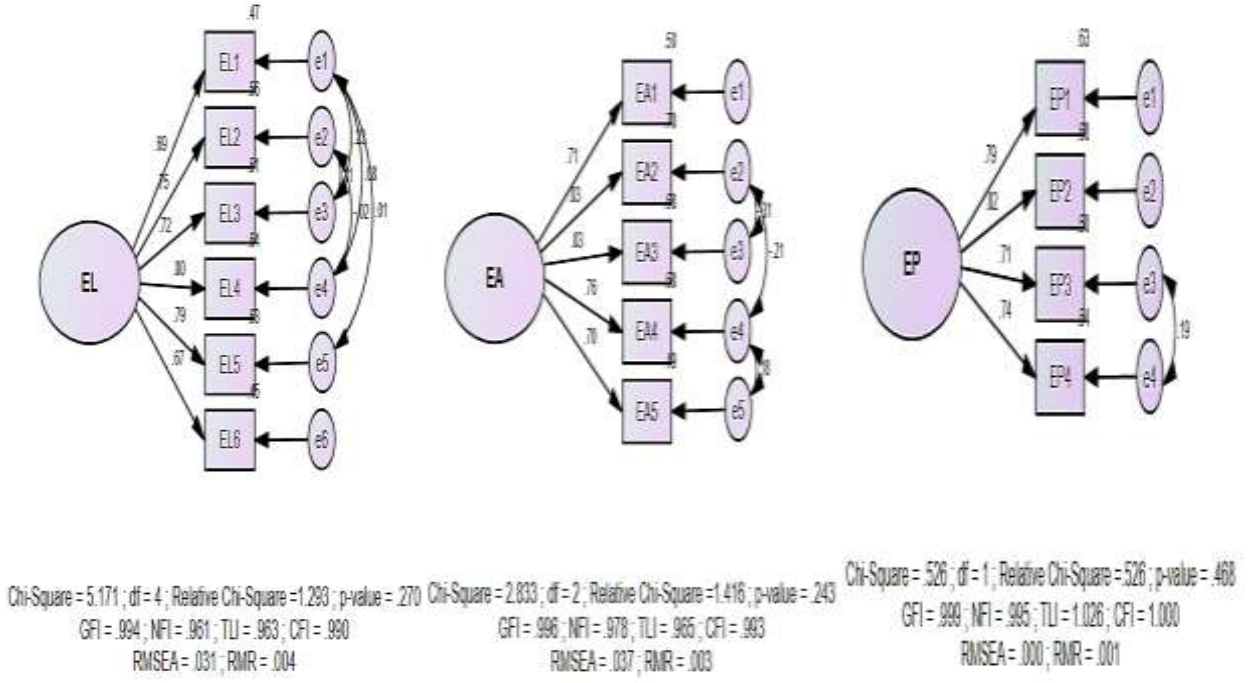
2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นไปได้จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก 3 องค์ประกอบ จำนวน 15 ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรสังเกตได้ ได้ร้อยละ 48.90 ตามตารางที่ 2 และภาพที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 ร้อยละความแปรปรวนร่วม และร้อยละสะสมของความแปรปรวนร่วมในแต่ละองค์ประกอบ

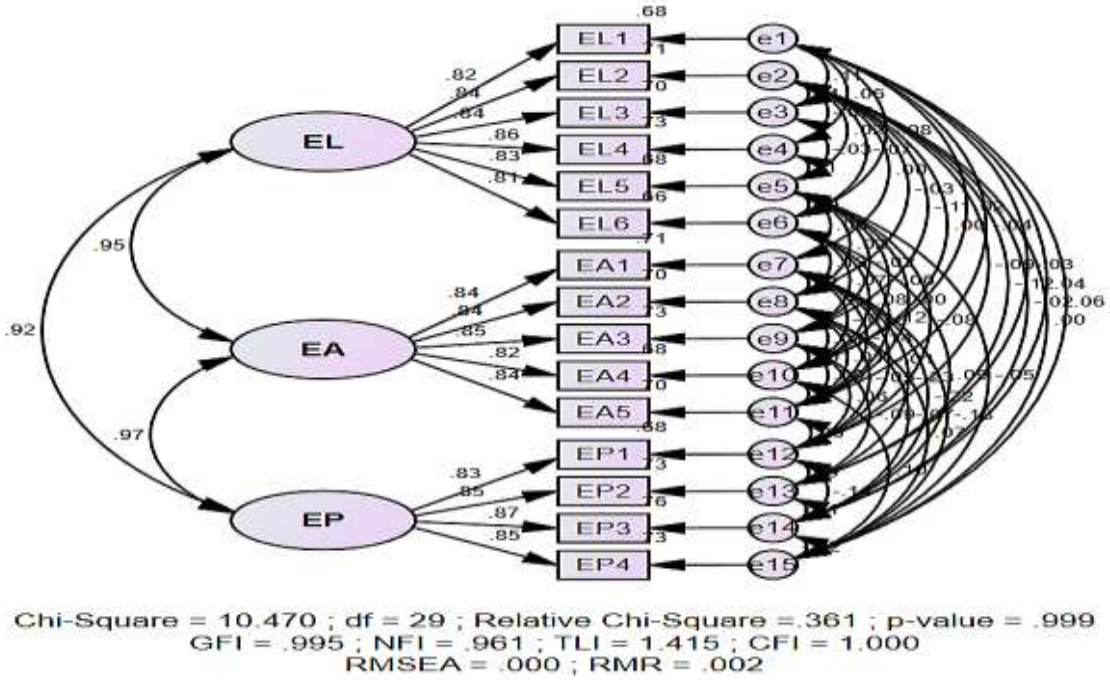
ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปรสังเกตได้	ร้อยละของความแปรปรวนร่วม	ร้อยละสะสมของความแปรปรวนร่วม
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	6	15.70	15.70
ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	5	17.60	33.30
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4	15.60	48.90

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) (วชิระ ชาวเหนือ และคณะ, 2568)

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีความน่าเชื่อถือในระดับสูง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้ของด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปทำการการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวแปรสังเกตได้การประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3 และภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) (วชิระ ชาวเหนือ และคณะ, 2568)

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้การประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

องค์ประกอบ	**ตัวแปรสังเกตได้**	**อักษรย่อ**	**ค่าน้ำหนักของตัวแปรสังเกตได้**	Communalities
การจัดการเรียนรู้	1. การนำหลักสูตรไปใช้	EL1	.82	.68
ของครูผู้สอน	2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	EL2	.84	.71
	3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	EL3	.84	.70
	4. การใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี	EL4	.86	.73
	5. การใช้จิตวิทยา/ การแก้ปัญหา	EL5	.83	.68
	6. คุณลักษณะของความเป็นครู	EL6	.81	.66

ด้านการบริหาร	1. การบริหารงานวิชาการ	EA1	.84	.71
การจัดการเรียนรู้	2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	EA2	.84	.70
ของผู้บริหาร	3. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	EA3	.85	.73
สถานศึกษา	4. ภาวะผู้นำ	EA4	.82	.68
	5. คุณธรรมและจริยธรรม	EA5	.84	.70
ด้านการมีส่วนร่วม	1. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม และหรือกลุ่ม	EP1	.83	.68
ของผู้มีส่วน	2. การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง	EP2	.85	.73
เกี่ยวข้อง	3. การระดมทรัพยากร	EP3	.87	.76
	4. การจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย	EP4	.85	.73

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้การประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบที่ 1 “ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน” ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง .81-.86 องค์ประกอบที่ 2 “ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา” ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง .82-.85 และองค์ประกอบ ที่ 3 “ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ตัว มีค่าน้ำหนักน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้อยู่ระหว่าง .83–.87 ซึ่งเป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่มีค่ามากกว่า .30 ทุกตัว จึงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และมีค่าดัชนีการทดสอบ คือ χ^2= 10.47, *df* = 29, *P-Value* = 1.00, *GFI* = 1.00, *CFI* = 1.00, *TLI* = 1.42, *RMR* = .00, *RMSEA* = .00 แสดงว่า โมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

เป็นผลการนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นแล้วนำเสนอในระดับภาพรวมของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มศึกษานิเทศก์ โดยมีผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษา	**$PNI_{modified}$**	**ลำดับ**
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	-0.009	3
ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	-0.007	2
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	-0.005	1
เฉลี่ย	-0.007	

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ($PNI_{modified}$) โดยภาพรวมมีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย เท่ากับ -.007 โดยมีประเด็นที่สูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่า $PNI_{modified}$

เฉลี่ย เท่ากับ -.005 รองลงมา คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย เท่ากับ -.007 และประเด็นที่ต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย เท่ากับ -.009

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

เพื่อวิเคราะห์จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า 1) ด้านปัญหาการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องมือประเมินที่ไม่เพียงพอ และภาระงานที่หลากหลาย ส่งผลต่อคุณภาพการนิเทศและการพัฒนาศักยภาพ ขณะที่ด้านบริบทการจัดการศึกษาเผชิญกับอุปสรรคด้านงบประมาณ ความสะดวกในการเดินทาง และขาดแหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อคุณภาพการสอนและวิชาชีพ การนำเทคโนโลยี การใช้กิจกรรมและสื่อ และการประเมินผลหลากหลายเป็นความต้องการหลักในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ 2) โมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2= 10.47, *df* = 29, *P-Value* = 1.00, *GFI* = 1.00, *CFI* = 1.00, *TLI* = 1.42, *RMR* = .00, *RMSEA* = .00) โดยองค์ประกอบการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ร้อยละ 48.90 และ 3) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านปัญหาการจัดการศึกษาเกิดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องมือประเมินที่ไม่เพียงพอ และภาระงานที่หลากหลาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการนิเทศและการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลักมาจากทรัพยากรที่ไม่เพียงพอและภาระงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้บุคลากรด้านการศึกษาขาดความสามารถในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์คุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Koyama et al. (2020) ที่อธิบายไว้ว่า การขาดงบประมาณและเครื่องมือที่เหมาะสมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการนิเทศและการบริหารการศึกษาในหลายประเทศ การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการเพิ่มงบประมาณในด้านนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ขณะที่ด้านบริบทการจัดการศึกษาเผชิญกับอุปสรรคด้านงบประมาณ ความสะดวกในการเดินทาง และขาดแหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อคุณภาพการสอนและวิชาชีพ การนำเทคโนโลยี การใช้กิจกรรมและสื่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทรัพยากรด้านงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานของระบบการศึกษามีข้อจำกัดส่งผลให้ครูและผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการสอนและวิชาชีพครู

ซึ่งสอดคล้องกับ Kim, H., and Park, J. (2020) ที่อธิบายไว้ว่า การนำเทคโนโลยีและกิจกรรมการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมเหล่านี้ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอีกด้วย และการประเมินผลหลากหลายเป็นความต้องการหลักในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ให้ความสำคัญของการใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ Chen, L., Zhang, Y., and Wang, X. (2021) ที่อธิบายไว้ว่า การประเมินผลหลายมิติช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความสามารถของครูในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับพื้นที่และระดับประเทศอย่างยั่งยืน

2. โมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 2) ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดกาฬสินธุ์จำเป็นต้องครอบคลุมทุกด้านของกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการวางแผนและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ ดังนั้นองค์ประกอบทั้ง 3 ในโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็กที่ศึกษาในครั้งนี้ล้วนมีความสำคัญและเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมและยั่งยืนในสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ Smith, J., et al. (2020) ที่อธิบายไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหารในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และสอดคล้องกับ Lee, S., and Lee, H. (2021) ที่อธิบายไว้ว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จของกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้บริหารควรมีบทบาทในการวางแผนและสนับสนุนครูอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและความร่วมมือที่ดี รวมถึงการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างยั่งยืน (García et al., 2022)

3. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมสนับสนุนภาคีเครือข่าย การจัดตั้งสมาคม ชมรม หรือกลุ่ม รวมถึงการระดมทรัพยากร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียน

การสอนในระดับพื้นที่ ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนและดำเนินการเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก รวมถึงการสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระยะยาวเพื่อเพิ่มความสำเร็จในการพัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Lubienski, C., and Lubienski, S. (2020) ที่อธิบายไว้ว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชนมีผลต่อคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากสามารถเสริมสร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับ Blair, C., and Raver, C. C. (2021) ที่อธิบายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชนในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จินตทัศน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาโมเดลการประเมินการจัดการศึกษาสำหรับครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 15 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษา (วชิระ ชาวเหนือ และคณะ, 2568)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเพิ่มงบประมาณและเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม รวมถึงการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรทาง

การศึกษาและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงวิธีการและกลยุทธ์ในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบของการมีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางและแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช. (2564). *การวิจัยและพัฒนารูปแบบการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล.* กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2568). *หลักการจัดการศึกษา.* สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2568, จาก http://suthep.crru.ac.th/ book6/1.pdf

ปุญณิศา ไทยช่วย. (2568). *การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 กับแนวคิด Education 4.0.* สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2568, จาก https://www.senate.go.th/commission_meeting/readfile/73770/16409/2092/15489

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบ O-NET และ PISA*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *ผลสำรวจทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) ของคนไทยช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. (2563). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดกาฬสินธุ์ (พ.ศ. 2563 – 2565).* กาฬสินธุ์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. (2567). *รายงานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2567.* กาฬสินธุ์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570).* กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

Abdelsalam, M. (2023). *10 most important elements and components school management.* Retrieved 15 May 2025, form https://pioneerseschool.com/en/10-most-important-elements-components-successful-school-management

Blair, C., and Raver, C. C. (2021). Community and School Partnerships in Small Schools: Effects on Student Outcomes. *Educational Researcher, 50*(2), 107-119.

Chakma, D. (2024). *Principles of Educational Management.* Retrieved 15 May 2025, form

https://onlinenotebank.wordpress.com/2024/02/02/principles-of-educational-management/

Chen, L., Zhang, Y., and Wang, X. (2021). Multi-dimensional Assessment Approaches and Their Impact on Teacher Professional Development. *International Journal of Educational Research, 110*, 101767.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York: Harper and Row.

Fullan, M., and Quinn, J. (2016). *Coherence: The right drivers in action for schools, districts, and systems*. Thousand Oaks, CA: Corwin.

García, M., et al. (2022). Community involvement in small school improvement initiatives. *Educational Review, 74*(1), 56-70.

Garcia, R., Herrity, J., Gafner, J., and Eads, A. (2025). *What Is Educational Administration? (With 16 Functions).* Retrieved 15 May 2025, form https://in.indeed.com/career-advice/finding-a-job/what-is-educational-administration

Hair Jr., J. F., Black, W. C., Babin, B. J., and Anderson, R. F. (2014). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective*. (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Hallinger, P., and amp; Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement: Understanding the impact on school capacity and student learning. *School Leadership and Management, 30*(2), 95-110.

Kim, H., and Park, J. (2020). Challenges and opportunities in digital education during COVID-19: A global perspective. *Journal of Educational Technology, 18*(2), 45-60.

Koyama, J., et al. (2020). Challenges and Opportunities in Educational Supervision and Evaluation: International Perspectives. *International Journal of Educational Management, 34*(2), 456-470.

Lee, S., and Lee, H. (2021). Leadership practices and learning management in small schools. International *Journal of Educational Leadership, 27*(2), 89-105.

Lubienski, C., and Lubienski, S. (2020). School Networking and Community Engagement in Small Schools. *Journal of Educational Change, 21*(3), 385-404.

Saunders, M., Lewis, P., and Thornhill, A. (2019). *Research Methods for Business Students*. (8th ed.). Harlow: Pearson.

Smith, J., et al. (2020). Improving quality in small schools: A comprehensive approach. *Journal of Educational Development, 45*(3), 123-135.

Stufflebeam, D. L. (2003). *The CIPP model for evaluation*. *In T. Kellaghan and amp; D. L. Stufflebeam* (Eds.), International handbook of educational evaluation (pp. 31-62). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

UNESCO. (2018). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO.